

Főoldal>Családi ügyek, öröklés>A házasság és a regisztrált partnerkapcsolat vagyoni jogi hatásai>A bejegyzett élettársi kapcsolat vagyoni jogi hatásai

Spanyolország

1 Létezik-e több formája a „bejegyzett élettársi kapcsolatnak” ebben a tagállamban? Ismertesse az egyes formák közötti különbségeket

Igen.

Állami szinten nem létezik az élettársi kapcsolatra (parejas de hecho) vonatkozó polgári jogi szabályozás, ennek következtében a legtöbb autonóm közösség saját – polgári jogi vagy pusztán igazgatási – szabályokat fogadott el az élettársi kapcsolat létesítésére, jogi keretére, joghatásaira, valamint megszüntetésének módjaira és következményeire vonatkozóan. Ezenkívül Spanyolországban az általános polgári jog mellett különböző regionális szintű polgári jogi rendszerek (derechos forales) léteznek.

A házasság és a nem szabályozott élettársi kapcsolat mellett minden egyes autonóm közösség különbözőképpen ismeri el jogilag az élettársi kapcsolatot. E tekintetben a régiók közötti különbségek az egyszerűen csak az együttélés minimális időtartamán vagy a közös gyermekekkel való együttélésen alapuló jogi elismeréstől kezdve az élettársi kapcsolat bejegyzésének vagy igazgatási célú nyilvántartásba vételének követelményéig terjednek. Négy olyan autonóm közösség (Baleár-szigetek, Extremadura, Baszkföld és Galícia) is van, amely rendelkezik az élettársi kapcsolat létrehozására használatos regiszterrel, vagy ahol élettársi kapcsolat bejegyzése kötelező.

Ki kell emelni, hogy az igazgatási ügyek ki vannak zárva a szabályozás hatálya alól, mivel ez a tájékoztató számos hivatkozást tartalmaz az élettársi kapcsolatokra vonatkozó pusztán igazgatási szabályokra és az élettársi kapcsolatoknak az azon autonóm közösségek által történő bejegyzésére vonatkozóan, amelyek egyébként nem rendelkeznek hatáskörrel a polgári jog területén.

2 Létezik-e a bejegyzett élettársi kapcsolatokra vonatkozó, törvényben előírt vagyoni jogi rendszer ebben a tagállamban? Mit ír elő? A „bejegyzett élettársi kapcsolat” mely formáira alkalmazandó?

Az érvényben lévő különféle jogszabályok nem tartalmaznak különös pénzügyi vagy vagyoni jellegű rendelkezéseket az élettársi kapcsolat fennállása alatt megszerzett vagyonra vonatkozóan. A házastársak vagyonára irányadó szabályok nem vonatkoznak – analógia útján sem – az élettársi kapcsolatokra, azaz ha az élettársi kapcsolatban álló pár nem kötött külön rendelkezéseket tartalmazó megállapodást (convenio), akkor a polgári törvénykönyvben (Código civil) (vagy a regionális törvénykönyvekben [códigos forales]) meghatározott rendelkezések irányadók a közös vagy együttes tulajdon (condominios vagy comunidades de bienes) esetében (a polgári törvénykönyv 392. és azt követő cikkei az általános polgári jog tekintetében), ha a vagyon a pár mindkét felének közös (en común) tulajdonában áll.

3 Az élettársak milyen vagyoni jogi rendszerben állapodhatnak meg? Milyen formai feltételekkel?

A felek maguk is megállapodhatnak a pénzügyi kérdések és a vagyon tekintetében. Ebből a célból a régiók jogszabályainak többsége különös rendelkezéseket tartalmaz a felek által köthető megállapodásokra vonatkozóan. A legtöbb törvény előírja, hogy az ilyen megállapodásokat írásban kell megkötöni, bár néhány régióban (Baleár-szigetek és Kanári-szigetek) a szóbeli megállapodások is megengedettek.

Az írásbeli megállapodások esetében az általános szabály szerint az e célból készített közokiratok vagy magánokiratok fogadhatók el, és a régiók különféle jogszabályai azt is lehetővé teszik a felek részére, hogy pénzügyi ellentételezésről is rendelkezzenek abban az esetben, ha a kapcsolat megszűnik, és pénzügyi egyenlőtlenség áll fenn a felek között.

Bizonyos régiókban a megállapodást közjegyzőnek kell hitelesítenie; Aragóniában, Kantábríában, Katalóniában, Extremadurában, Galiciában és Madridban.

4 Vannak-e korlátai a vagyoni jogi rendszerben való megállapodásnak?

Igen, vannak korlátozások a szerződés kötése szabadságára vonatkozóan. E korlátozás hatálya a régiók különböző szabályai szerint változik.

Általánosságban véve minden olyan megállapodást, amely ellentétes a kötelező érvényű törvényekkel, vagy amely nem biztosít egyenlő jogokat valamennyi fél számára, semmisnek kell tekinteni, csakúgy, mint az olyan megállapodásokat, amelyek súlyosan sértik az egyik felet. Egyes törvények kifejezetten előírják, hogy a pusztán személyes tárgyú vagy az élettársak magánéletét érintő megállapodások érvénytelenek. Ezenkívül a megállapodások nem sérthetik a harmadik felek érdekeit.

5 Milyen joghatással jár a bejegyzett élettársi kapcsolat vagyoni jogi hatásaira annak felbontása vagy érvénytelenítése?

A bejegyzett élettársi kapcsolat felbontásának következményei elsősorban a felek által esetlegesen megkötött releváns megállapodásoktól függenek.

Bizonyos régiókban az élettársak rendelkezhetnek pénzügyi ellentételezésről a kapcsolat jövőbeni felbontásának esetére, ha a felek között pénzügyi egyenlőtlenség merül fel. Mindenesetre a közös vagyonnal kapcsolatban az általános polgári és eljárási szabályokat kell alkalmazni a kapcsolat felbontására és érvénytelenségére vonatkozóan. Olyan régiókban, mint például Katalónia és Aragónia, a bíróságnak kell jóváhagynia az egyik élettárs által a háztartásban vagy a másik élettárs pénzügyi és szakmai érdekében végzett munka pénzügyi ellentételezését.

6 Milyen hatással jár a bejegyzett élettársi kapcsolat vagyoni jogi hatásaira az élettársak egyikének halála?

Egyes autonóm közösségek lehetővé teszik a túlélő élettárs részére, hogy ugyanúgy örököljön az elhunyt élettárstól, mint a házastárs. Ezenkívül néhány autonóm közösség elismeri az élettárs azon jogát, hogy ő örökölje a közösen használt háztartási ingóságokat, hogy egy évig továbbra is használhassa a közösen használt lakóhelyet, vagy hogy átvegyze a lakóhely bérleti szerződését.

7 Mely hatóság hatáskörébe tartozik a bejegyzett élettársi kapcsolat vagyoni jogi hatásait kapcsolatos jogviták eldöntése?

Az igazságügyi hatóságok rendelkeznek hatáskörrel a különválás vagyonra gyakorolt következményeinek meghatározását illetően. Mindenesetre az élettársi kapcsolat fennállása esetén nem létezik külön jogi rendszer, mint ahogy házassági vagyoni jogi rendszerek esetében (a polgári perrendtartás 769. és 807. cikke). Ebből kifolyólag, az elosztást – igazságszolgáltatási funkciójuk lévén – az általános szabályok határozzák meg (a polgári törvénykönyv 50. és azt követő cikkei).

8 A bejegyzett élettársi kapcsolat vagyoni jogi hatásai milyen hatást gyakorolnak az élettársak egyike és valamely harmadik fél közötti jogviszonyra?

Általánosságban véve a különböző régiók külön rendelkezéseket vezettek be a harmadik felekre gyakorolt hatásokkal kapcsolatban, amellet, hogy egyes régiók előírják, hogy az élettársi kapcsolatok nem veszélyeztethetik harmadik felek jogait. Csak néhány autonóm közösségben felelős egyetemlegesen a pár mindkét tagja harmadik felekkel szemben bizonyos költségekkel kapcsolatban (például Andalúziában).

9 A bejegyzett élettársak közös vagyonának megosztására – felosztására, szétosztására vagy megszüntetésére – vonatkozó tagállami eljárás rövid leírása

Sem nemzeti szinten, sem az autonóm közösségekben nem léteznek különös eljárási szabályok az élettársi kapcsolatban élő párok vagyonának felszámolására és a megszüntetésére vonatkozólag. Általában véve, a Spanyolországban érvényben lévő számos polgári jogi rendszer rendelkezéseinek

sérelme nélkül, a polgári törvénykönyv 392. és az azt követő cikkében szabályozott házassági vagyoni jogi rendszer a bevett, ennél fogva a megszüntetés az osztatlan közös tulajdon bármelyikét szabályozó általános szabályokkal összhangban történik (a polgári törvénykönyv 400. cikke).

10 Általában milyen eljárással történik az ingatlanok nyilvántartásba vétele, és ahhoz milyen dokumentumokat vagy információkat kell benyújtani?

Ingatlan javak nyilvántartásba vételéhez közjegyző által kiállított közokirat szükséges.

A nyilvántartásba vételi eljárás a polgári jogi rendelkezésektől függ, és azt e rendelkezésekkel összhangban kell végrehajtani. Ha egy élettársi kapcsolatot csak igazgatási szempontból jegyeznek be és ismernek el anélkül, hogy annak polgári jogi következményei lennének, az élettársakat úgy kell tekinteni, hogy igazgatási szempontból a rendes tulajdonostársak helyzetében vannak. Mindenesetre a közokiratokra és a hiteles okmányokra vonatkozó nyilvántartásba vételi elveket be kell tartani.

Utolsó frissítés: 01/02/2023

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.